

Kierkegaard: Det har været min Mening fra Begyndelsen af denne Sags Forhandling, at jeg vilde gaae ind paa et Middelveisforslag, som jeg allerede dengang tillod mig at tyde hen til; og som væsentligen netop af mig var tænkt saaledes, som det nu viser sig da at være forberedt, og som det nu foreligger. Det er i Overeensstemmelse hermed, at jeg skal drifte mig til at udtale nogle Ord ved denne Sagens Behandling. Og det, uagtet jeg vissefelig er gjennemtrængt af den Følelse, at, dersom det er en Fristelse, navnlig ogsaa for vort Folk, maaskee ogsaa i Særdeleshed for de Middelmaadige iblandt os, at ville gaae Middelveien, saa er det paa den anden Side vistnok ledsaget af en saare stor Ubehagelighed for alle dem, der have noget rigtigt Begreb om, hvad der i logisk Henseende udfordres for ret at gaae Middelveien. Jeg veed nemlig meget godt, at der skal meget mere Forstand, end jeg er istand til at opbyde, til med Sikkerhed at orientere sig paa Middelveien, saaledes at man ikke idetmindste under sine Udtalelser i saa Henseende støder an den ene Gang over den anden, saa at, hvis Middelveien i en vis Forstand er bred, saa er den sandelig i en anden, i logisk Henseende, saare smal og svær at følge.

Jeg beder nu først om Tilladelse til at berøre nogle enkelte Uttringer, der ere faldne fra deres Side, som baade have bestridt dette Forslag og som bestride ethvert Forslag, der ikke ligefrem er en Gjentagelse af det ministerielle, — at berøre nogle Uttringer, der ere faldne fra denne Side, og som hidtil ikke ere blevne imødegaaede. Thi, er det sandt, hvad den ærede Folkethingsmand for Holbek Amts 1ste Valgfreds (Zahle) idag saa indtrængende har lagt os paa Hjerte, at vi ved denne Leilighed skulle have alle de Tanker paa rede Haand, som vort Hoved nogenlunde kan rumme, saa vil Enhver letteligen indsee, at der let kunde indløbe den Feil, at de Tanker, som vi nærmest og især lægge Mærke til af denne store Mylder, netop vare nogle af dem, der ikke angik Hovedsagen, men allehaande Biting. Det forekommer mig, at nogle af den ærede Tale's, saavel som ogsaa af andre ærede Tale's Uttringer ved dette Forslags Behandling,

høre til disse; og dem vil jeg bede om at maatte berøre og ligesom klare fra mig, for at jeg kan litte Rede i det øvrige endda store Mylder af Tanker. Jeg vil saaledes bede om Tilladelse til først at gjøre gjældende, ligeover for, hvad den ærede Folkethingsmand for Sorø Amts 3die Valgfreds (Fischer) ved denne Sags Behandling har berørt om, at Arvelove skulle være omtrent „lige evige“ med Garantier, at jeg ikke kan være enig i denne noget ironiske Betegnelse. Thi vel veed jeg, at Arvelove ligesaa lidt ere evige i engere Forstand som Garantier. Men der er dog i mine Dine en mægtig Forskjel; thi en Garantie er nærmest en Forstikring om, at Noget ved Magt skal vorde hævdet — jeg skal siden særskilt berøre den nye Sort —, og en Arvelov er en Udtalelse af, hvad Ret er. Jeg tillader mig nu at mene, at der er en stor Forskjel paa deres Evighed. Det kan ssee, at, naar Magten til at hævde Retten tages bort, saa bliver Retten sat tilside; men det er idetmindste min Overbevisning, at Retten ikke dermed er tagen bort. Et Exempel vil maaskee oplyse det. Det er bekendt, at England og Preussen, kort før den franske Revolution udbrød, garanterede Statholderen i de forenede Nederlande hans Stilling som Arvestatholder; det er ogsaa bekendt, at denne Garantie blæste væk i den franske Revolutions Storm, saa der ikke blev Spor tilbage af den; men da, sidst i Maret 1813, Arvestatholderen atter satte sin Fod paa hollandsk Grund, da var desuagtet Bevidstheden om hans Arveret nok til at samle det lille Rige om ham. Der er altsaa en betydelig Forskjel mellem at stole paa Garantier, som ere Udtalelser af, at man lover at hævde Noget ved Magt, hvis uhyre Forgængelighed hele Historien er et stort Monument om (Hør!), og at stole paa Love, det er at nære den Bevidsthed, at Retten er en vidunderlig Magt, som atter og atter dukker op og overlever mange Garantier baade paa Kryds og paa Tvers. Og nu har ovenikjøbet den høitærede Premierminister flere Gange fremhævet, at vi her have med den moderne Art Garantier at gjøre, som bestaaer deri, at man blot siger: vi ville ikke med Magt hindre en vis Sag, vi ville see mildt paa, see det med Fornøielse, hvis I ville ordne Eders An-